грішить, коли того, хоч і як важкого, обов'язку не сповняє. Хто однак не може бути на Службі Божій, повинен святити день святий так, як може, напр. повинен в ту днину більше і ліпше помолитися, пригадувати собі, що це неділя чи свято, а як це можливе, то з іншими товаришами й якусь побожну пісню заспівати, спільно наголос молитися, а передусім більше, як звичайно, стерегтися всякого зла і заховувати Божий закон.

Багато між вами не матиме змоги святкувати свят; будуть змушені навіть у великі свята працювати. Тоді не будете мати гріха за несвяткування святого дня. Тоді старайтеся й при роботі серце до неба піднести та, пригадуючи собі свою церкву в селі, своїх батьків, помоліться коротко за них, хочби і серед роботи.

Такі роботи у святі дні будуть для багатьох з вас прикрим і тяжким хрестом. Але пам'ятайте, що нема ліпшого способу приподобатися Богові, як через терпеливе зношення прикростей і терпінь життя. Важке, велике і святе те слово Отченашу: „Нехай буде воля Твоя". Хто це слово скаже з любови до Бога, той безпечно після смерти піде до нашого доброго Небесного Отця. Серед терпінь не забувайте часто повторяти те святе слово; воно дає потіху й силу, а передусім Божу благодать. Коли хто з вас буде в місцевості, де є католицький костел та матиме змогу в неділю, чи свято бути на Службі Божій, хоч не свого, а латинського обряду, той нехай не вагається піти на Службу Божу. Через це не тратить він свого обряду і на лат. обряд не переходить, хоч би й в цьому обряді і сповідався і запричащався. Християнин обов'язаний держатися свого обряду і не має права самовільно переходити на обряд латинський, але може в латинському костелі помолитися, вислухати Служби Божої, сповідатися і причащатися. Так само в тяжкій недузі треба св. Маслосвяття і таїнства умираючих, Сповідь і Причастя приймити від священика римо-католицького, коли нема свого.

Коли будете пам'ятати про молитву, Бог дасть вам благодать заховувати Божий закон і стерегтися тяжкого гріха. Зможете і зумієте тоді за Божою благодаттю поконати спокуси до злого, до гріха і праведно жити, як повинна жити Божа дитина, християнин, чесна, благородна і добра людина. Будете мати різні спокуси: і до пиянства і до крадежі і до розпусти і до сварні, чи роздору. Але не згрішите тяжко проти Господа Бога. А те у вашому становищі важніше ще, як колинебудь інде. Бо вам цього дуже треба, щоб люди шанували вас і цінили вашу роботу, чи службу. Пам'ятайте, що ви повинні сповнити обовязки, чи умову про роботу, чи справедливий наказ старшини. Про це старайтеся; нехай люди знають, що ви люди чесні, побожні, що додержуєте дане слово і вмієте сповняти свої обов'язки. Коли вас люди цінитимуть, буде вам легше жити і легше зможете надіятися, що вернетесь домів тоді, коли Бог дасть.

Коли би трапилося, що вам не дадуть або достаточної страви або платні за роботу, треба упоминатися за свої права. Але робіть це чемно, може разом з іншими. А коли ваші старання були б безуспішні, то пишіть так:

1) Коли хто з вас працює у промислових заведеннях, нехай пише до начальника всіх т. зв. Ґауфербіндунґсменнер, українських обласних зв'язкових (Берлін, Грюнештр. 8—11, Дойче Арбайтсфронт унд Центральбюро).

2) А коли хто працює як рільний робітник, нехай пише до опікуна в Ґау. Таких є 10 на Німеччину.

Але як скаржитеся на недодержання умови супроти вас, добре вважайте, щоб ви писали цілу правду, щоб не перебільшували і не додавали неправди. А як і з вашої сторони була якась вина, то отверто признайтеся до неї. Скарга ваша неповна або неправдива, не поможе вам, а пошкодить іншим. Бо коли покажеться, що ті, які про вас будуть писати і упоминатися, написали неправду тому, що вам повірили, тоді всі їх письма будуть мати менше значення і менший успіх.

Як довго будете в Райху, будете підлягати духовній владі Апостольського Адміністратора для українців в Райху Й. Е. Отця Петра Вергуна. Їх адреса: Др. Петер Вергун, Ап. Візітатор дер Українер, Берлін НВ 87 Шлєсвіґер Уфер 6/11. До них можете також сміло звертатися у всіх ваших потребах. Вони видали гарний молитвословець для українців в Райху, а наміряють видати й інші книжечки. Оскільки буде це можливе, постарайтеся про ті молитвослови і книжечки, а як будете мати, то їх, як дасться, читайте наголос для товаришів.

Накінець, Дорогі Мої, ще одна заввага: буває, що наші хлопці є незгідливі та зі собою сваряться зприводу того, що належать до різних партій. Перед такими роздорами дуже усильно вас, Дорогі Мої, дуже усильно мушу вас перестерегти. Ми ни маємо про що сваритися і ділитися. Це ж наше від віків нещастя, що задля чогонебудь ділимося і для марниці рідні брати сваряться і ненавидяться. Дуже вас прошу, коли були б де поміж вами такі роздори і сварні, подайте собі руки і перестаньте навіть говорити про дотеперішній предмет сварні. Усіх нас єднає Христос-Спаситель, що за всіх пролив Свою Кров і всіх нас хоче спасти. Старайтеся Його любити, вірно Йому служити, пізнати Його святу науку, держатися Його святого Закону.

Хоч пишу це письмо до Вас перед Христовим Різдвом, знаю, що це письмо не може бути випечатане і не дійде до ваших рук так скоро. Може дістанете його щойно на Великдень. Нехай же воно принесе вам і найщиріші святочні побажання. Хай Вам Бог, Дорогі, благословить! Хай Вам дасть жити серед таких обставин і так поступати, щоб Ви ліпшими і мудрішими вернулись домів та застали батьків здоровими і щасливими! Сьогодні вони всі за вами тужать, за вас моляться і очікують щасливого вашого повороту. Хай Бог вам дасть здорово вертатись, з чистими від гріха руками і чистими душами силою Христової благодаті. Амінь.

Писано у Львові, в день Неп. Зач. Преч. Д. М. 22. грудня 1942.

† АНДРЕЙ, Митрополит.

Преса про промову мін. Геббельса

БЕРЛІН, 20 лютого. (—) Майже з усіх европейських країн наспіли перші голоси про промову міністра Ґеббельса. Як найважнішу річ підкреслюється, як це ясно із закордонних коментарів, большевицьку небезпеку, яка могла б загрозити Европі, якщо б німецькі війська і війська її союзників не змогли здержати большевизму. Також підкреслюється необхідність швидких і основних дій, поки ще не пізно.

БУДАПЕШТ, 20 лютого. (—) Мадярське громадянство з великою увагою прийняло слова д-ра Ґеббельса про крізу на сході і про тотальну війну. Часопис „Пестер Льойд" в обширній власній кореспонденції коментує, що слова д-ра Ґеббельса — це ані тривожний воєнний крик, ані патріотична маніфестація. Тільки чисто пробуджуючий апель до народів европейського континенту, рішитися на якнайбільше напруження сил проти большевицької загрози, яка стала тепер безпосередньо.

ПРАГА, 20 лютого. (—) Часопис „А-Зет" підкреслює, що слова міністра Ґеббельса були вдалою відповіддю на намагання Англії нацьковувати один проти одного европейські народи.

АНКАРА, 20 лютого. (—) Анатолійська агенція ще в ніч на п'ятницю поширила вичерпний зміст промови д-ра Ґеббельса, яку стамбульська преса подала під великими наголовками: „Німеччина не змучена війною" — ось наголовок статті в часописі „Улюс".

ПАРИЖ, 20 лютого. (—) Також у французькій пресі збори у Спортовій Палаті знайшли сильний відгомін. Часопис „Матен" окреслює промову міністра Ґеббельса, як промову величезної ваги. Часопис „Евр" дає такий наголовок: „Якщо б німецькі збройні сили не мали змоги зломати большевицьку навалу, вся Европа пропала б".

ЛІСБОНА, 20 лютого. (—) Також лісбонські часописи подають вичерпний зміст промови міністра Ґеббельса і висловлюють думку, що оце загрожений захід.

МАДРИД, 20 лютого. (—) Коментарі еспанської преси, яка промову міністра Ґеббельса подає на першому місці під наголовком: „Німецька перемога або большевизація Европи", відзеркалює думку еспанського громадянства. В той час, коли часопис „Іа" підкреслює незломну волю перемоги німецького народу, часопис „Арріба" заявляє, що в цій промові всій Европі з незвичайною енергією показано большевицьку небезпеку, яка в Еспанії вже себе ясно і недвозначно виявила. Тимто всі інші справи треба б відставити на дальший плян і спільно поборювати большевизм. Европа стоїть сьогодні перед остаточним вирішенням при чому Еспанія згори приймає безприкладну участь. Часопис „АБЦ" підкреслює, що д-р Ґеббельс змалював ситуацію зовсім не прикрашеною.

РИМ, 20 лютого. (—) Саме в теперішній фазі війни в римських кругах вітають рішучий мужеський тон, недвозначного і ясного становища до большевицької небезпеки, і до положення на східному фронті. Такі часописи, як „Тевере", „Джорнале д'Італія", „Попольо ді Рома", „Стампа" та всі інші італійські часописи в цілій ширині погоджуються зі становищем, висловленим у промові в Берлінській Спортовій Палаті.

БРАТИСЛАВА, 20 лютого. (—). Часопис „Ґардіста" підкреслює рішучість німецького народу все жертвувати для перемоги і вказує на міжнародне жидівство, як справжнього спричинника цієї війни.

ІВАН СТАРЧУК

Мистецька вистава у Львові

Вже від двох місяців відкрита у Львові, при Марійській площі ч. 9, третя мистецька вистава, влаштована Спілкою Праці Українських Образотворчих Мистців. Мешканці Львова і приїжджі вже третій раз від 1942 р. зазнають гарних, силь-

ставу небагато: три олійні образи і три рисунки олівцем. Справді замітним образом його кисті є портрет Митрополита Андрея. Митрополит, який тільки добра зробив для розвитку нашого мистецтва й

ших і чужих мистців — звернути увагу на нього. І мистець спрямовував усе свій зір у ту сторону, як це знаємо з його давніх праць та з образів на виставі. І він чимало часу присвятив українській книжці, де поміщував багато своїх прегарних ілюстрацій, що деколи відривали його від т. зв. великого мистецтва. Здавна також і в найтяжчих часах не переставав Манастирський промовчувати

Козака, є головно те, що він так уміло відчував психіку дитини і для радости українських дітей та їх батьків дає таку масу вмілих ілюстрацій у дитячих журналах. Дуже приємні зразки з тої ділянки мистецької праці Козака бачимо на виставі в ілюстраціях до казки „Як Панас кізку пас". Великий талант Козака, його розмах і композиційне вміння позваляють